

Question 1

Not yet answered

Marked out of 1.00

Määritä vektori $\vec{u}$ pisteestä A pisteeseen B , kun $A = [3, 6, 7]$ ja $B = [-3, 8, 3]$.

 [Question is missing tests or variants.](#)**Question 2**

Not yet answered

Marked out of 1.00

Määritä painopiste kolmiolle ABC , kun $A = [3, 6, 7]$, $B = [-1, 8, 3]$ ja $C = [2, 11, 2]$.

 [Question is missing tests or variants.](#)**Question 3**

Not yet answered

Marked out of 1.00

Määritä vektorin $\vec{u} = [1, 5, 8]$ pituus.

 [Question is missing tests or variants.](#)**Question 4**

Not yet answered

Marked out of 1.00

Määritä pisteiden $A = [2, 6, 7]$ ja $B = [-3, 9, 1]$ välinen etäisyys.

 [Question is missing tests or variants.](#)

Tämän saa esimerkiksi laskemalla vektorin $\vec{u} = B - A$ pituuden.

Question 5

Not yet answered

Marked out of 1.00

Tarkastellaan kolmiota ABC , missä $A = [1, 6, 9]$, $B = [-3, 7, 2]$ ja $C = [3, 11, 2]$.

 [Question is missing tests or variants.](#)

Eräs kolmion kärjistä on lähimpänä kolmion painopistettä. Mikä on kyseisen kärjen ja painopisteen välinen etäisyys?

Question 6

Not yet answered

Marked out of 1.00

Kolmion mediaani tarkoittaa yhden sivun keskipisteen ja vastakkaisen kärjen välistä janaa.

 [Question is missing tests or variants.](#)

Määritä kolmion ABC kärkeen C päättyvän mediaanin pituus, kun $A = [1, 5, 8]$, $B = [-1, 9, 3]$ ja $C = [2, 11, 1]$.

Sivun AB keskipiste on $Q = (A + B)/2$. Mediaani on siis vektori $\vec{u} = C - Q = C - (A + B)/2$ ja kysytään tämän vektorin pituutta.

Question 7

Not yet answered

Marked out of 1.00

Laske vektorien $\vec{u} = [3, 6, 8]$ ja $\vec{v} = [-2, 9, 2]$ pistetulo.

 [Question is missing tests or variants.](#)**Question 8**

Not yet answered

Marked out of 1.00

Skalaariprojektio on vektorin varjon (eli projektion) pituus toisella vektorilla.

 [Question is missing tests or variants.](#)

Laske vektorin $\vec{u} = [1, 5, 9]$ skalaariprojektio $u_{\vec{v}}$ vektorille $\vec{v} = [-3, 7, 1]$.

Voit käyttää kaavaa $u_{\vec{v}} = \vec{u} \cdot \hat{v}$

tai kaavaa $u_{\vec{v}} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|}$.

Question 9

Not yet answered

Marked out of 1.00

Vektoriprojektio on se osuus vektorista, jonka toisen vektorin varjo (eli projektiio) peittää.

 [Question is missing tests or variants.](#)

Laske vektorin $\vec{u} = [1, 5, 8]$ vektoriprojektio $\vec{u}_{\vec{v}}$ vektorille $\vec{v} = [-2, 7, 3]$.

Voit käyttää kaavaa $\vec{u}_{\vec{v}} = (\vec{u} \cdot \hat{v})\hat{v}$

tai kaavaa $\vec{u}_{\vec{v}} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \vec{v}$.

Question 10

Not yet answered

Marked out of 1.00

Määritä luku a siten, että vektorit $\vec{u} = [3, 5, 9]$ ja $\vec{v} = [-3, 7, a]$ ovat kohtisuorassa.

 [Question is missing tests or variants.](#)

Question 11

Not yet answered

Marked out of 1.00

Laske vektorien $\vec{u} = [-3, 5, -7]$ ja $\vec{v} = [1, 3, -5]$ ristitulo.

! [Question is missing tests or variants.](#)

Question 12

Not yet answered

Marked out of 1.00

Laske pisteiden $A = [1, 6, 7]$, $B = [-2, 9, 3]$ ja $C = [3, 13, 3]$ kautta kulkevan tason jokin normaali.

Normaaliksi käy vektorien $\vec{u} = B - A = [-3, 3, -4]$ ja $\vec{v} = C - A = [2, 7, -4]$ ristitulo.

! [Question is missing tests or variants.](#)

Question 13

Not yet answered

Marked out of 1.00

Laske pinta-ala kolmiolle ABC , missä $A = [1, 5, 8]$, $B = [-1, 8, 1]$, $C = [5, 7, 2]$.

Jos $\vec{u} = B - A$ ja $\vec{v} = C - A$, niin vastauksen saa esimerkiksi seuraavasti.

- Ristitulovektorin pituus $|\vec{u} \times \vec{v}|/2$.
- Vektorien välinen kulma $\alpha = \arccos(\hat{u} \cdot \hat{v})$, jonka jälkeen ala on $|\vec{u}||\vec{v}| \sin(\alpha)/2$.
- Kohtisuora komponentti $\vec{u}_2 = \vec{u} - (\vec{u} \cdot \hat{v})\hat{v}$, jonka jälkeen ala on $|\vec{v}||\vec{u}_2|/2$. (Tuttu $0.5 \cdot \text{kanta} \cdot \text{korkeus}$.)

! [Question is missing tests or variants.](#)

Question 14

Not yet answered

Marked out of 1.00

Laske pinta-ala tilavuus tetraedrille $ABCD$, missä $A = [3, 4, 8]$, $B = [-1, 8, 3]$, $C = [2, 11, 1]$ ja $D = [2, 11, 3]$.

Jos $\vec{u} = B - A = [-4, 4, -5]$, $\vec{v} = C - A = [-1, 7, -7]$ ja $\vec{w} = D - A = [-1, 7, -5]$, niin vastauksen saa esimerkiksi

- kaavalla $|\vec{u} \times \vec{v} \cdot \vec{w}|/6$
- matriisin $\text{matrix}([-4, 4, -5], [-1, 7, -7], [-1, 7, -5])$ determinantin avulla kaavalla $\det(M)/6$

! [Question is missing tests or variants.](#)

Question 15

Not yet answered

Marked out of 1.00

 [Question is missing tests or variants.](#)

Käsin. Pisteiden (x_1, y_1) ja (x_2, y_2) kulkevan suoran yhtälön voi määrittää käsin seuraavasti.

Suoran jyrkkyys eli kulmakerroin on $k = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$. Se vertailee x -koordinaatin ja y -koordinaatin kasvunopeuksia, kun suoralla kuljetaan.

Suoran yhtälö on $y - y_1 = k(x - x_1)$, mihin tiedetyt arvot x_1, y_1, k sijoitetaan. Avaamalla sulut ja järjestelemällä yhtälön voi muokata vielä muotoon $y = ax + b$.

Esimerkki käsin. Olkoot $(x_1, y_1) = (2, 3)$ ja $(x_2, y_2) = (5, 4)$. Suoran kulmakerroin on $k = \frac{4-3}{5-2} = \frac{1}{3}$. Suoran yhtälö on $y - 3 = \frac{1}{3}(x - 2)$ eli $y = \frac{1}{3}x + \frac{7}{3}$.

Tarkoitus on harjoitella ratkaisemaan yhtälön $y = ax + b$ parametrit tietokoneella.

Esimerkki tietokoneella. Olkoot $(x_1, y_1) = (2, 3)$ ja $(x_2, y_2) = (5, 4)$. Kerätään vx -arvot vektoriin $\bar{x} = [2, 5]'$ ja y -arvot vektoriin $\bar{y} = [3, 4]'$. Tehdään saman kokoinen vektori, jossa on ykkösiä $\bar{u} = [1, 1]'$.

Halutaan, että $ax_k + b * 1 = y_k$ toimii arvoilla $k = 1, 2$.

Saadaan vektoryhtälö, joka on kaavana $a\bar{x} + b\bar{u} = \bar{y}$,

ja aukikirjoitettuna $a \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$.

Tehdään matriisiyhtälö, missä $A = [\bar{x}, \bar{u}]$ ja $\bar{z} = [a, b]'$.

Kaavana matriisiyhtälö on $A\bar{z} = \bar{y}$

ja aukikirjoitettuna $\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$.

Ratkaistaan matriisiyhtälö tietokoneella, jolloin saadaan selville $\bar{z} = [a, b]' = [0.333, 2.333]$, mistä luetaan $a = 0.333$ ja $b = 2.333$.

Octave-koodi.

```
x=[2,5]';
y=[3,4]';
u=0*x+1;
A=[x,u];
%yhtälön Az=y ratkaisu on
z=A\y
z =

    0.3333
    2.3333
```

Tehtävä. Määritä luvut a ja b siten, että suora $y = ax + b$ kulkee pisteiden $[5, 3]$ ja $[4, 2]$ kautta. Anna vastaus lukuparina [a,b].

[a,b]=

Question 16

Not yet answered

Marked out of 1.00

Kertausta (suora kahden pisteen kautta). Pisteiden $(2, 3)$ ja $(5, 4)$ kautta kulkevan suoran $y = ax + b$ parametrit a ja b saatiin vektoryhtälöstä

$$a \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}.$$

muuntamalla se matriisimuotoon

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

ja syöttämällä tämä tietokoneelle.

Esimerkki, osa 1 (suora useamman pisteen joukkoon). Lisätään pisteiden joukkoon $(7, 7)$. Saadaan vektoryhtälöksi

$$a \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \\ 7 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

ja matriisimuodoksi $Az = y$

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \\ 7 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

Tällä yhtälöllä ei yleensä ole oikeaa ratkaisua. Standardi "ratkaisu" yhtälölle on ns. PNS eli pienimmän neliösumman ratkaisu, joka yleensä halutaan. (PNS-ratkaisulle on kaava $z = (A^T A)^{-1} A^T y$, jota ei tarvitse opetella.)

Nimittäin, koska PNS-ratkaisu yleensä halutaan, niin Octave antaa PNS-ratkaisun tutulla komennolla. Yhtälön $Az = y$ PNS-ratkaisu on Octavessa $z = A \backslash y$. Jos A ei ole neliömatriisi, niin Octave ei silti yski yhtään.

Esimerkki, osa 2. Ratkaistaan

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \\ 7 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

Octavella. Koodi

```
x=[2,5,7]';
y=[3,4,7]';
u=0*x+1;
A=[x,u];
%yhtälön Az=y PNS-ratkaisu on
z=A\y
z =
```

```
0.7632
1.1053
```

Tarkastellaan virhettä

```
A*z-y
ans =

-0.3684
0.9211
-0.5526
```

Nähdään, että suora ylittää keskimmäisen pisteen 0.9211 liian korkealta.

Tehtävä. PNS-sovita suora $y = ax + b$ pistejoukkoon $[5, 3]$, $[4, 4]$, $[7, 1]$. Anna vastaus lukuparina $[a, b]$.

$[a, b] =$

! [Question is missing tests or variants.](#)

Question 17

Not yet answered

Marked out of 1.00

Kertausta (suora kahden pisteen kautta). Pisteiden $(2, 3)$ ja $(5, 4)$ kautta kulkevan suoran $y = ax + b$ parametrit a ja b saatiin vektoryhtälöstä

$$a \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}.$$

muuntamalla se matriisimuotoon

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

ja syöttämällä tämä tietokoneelle.

Kertausta (suoran PNS-sovitus). Suoran $y = ax + b$ PNS-sovitus pistejoukkoon $(2, 3)$, $(5, 4)$, $(7, 7)$ saatiin PNS-ratkaisemalla matriisiyhtälö

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \\ 7 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

Esimerkki (paraabeli kolmen pisteen kautta). Otetaan käyräksi paraabeli $y = ax^2 + bx + c$, jossa on kolme parametria. Tehdään apuvektori, jossa on x -koordinaattien neliöt

$$\begin{bmatrix} 2^2 \\ 5^2 \\ 7^2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \\ 49 \end{bmatrix}. \text{ Saadaan vektoryhtälö}$$

$$a \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \\ 49 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \\ 7 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}$$

ja matriisiyhtälö

$$\begin{bmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 25 & 5 & 1 \\ 49 & 7 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

Tämä ratkaistiin tietokoneella, ja syötetään tämä tietokoneella koodilla

```
x=[2,5,7]';
y=[3,4,7]';
u=0*x+1;
x2=x.*x
A=[x2,x,u];
%yhtälön Az=y ratkaisu on
z=A\y
```

x2 =

4
25
49

z =

0.2333
-1.3000
4.6667

Tehtävä. Etsi paraabeli $ax^2 + bx + c = y$, joka kulkee pisteiden $[5, 3]$, $[2, 6]$ ja $[7, 1]$ kautta. Anna vastaus lukulistana $[a,b,c]$.

$[a,b,c]=$

! [Question is missing tests or variants.](#)

Question 18

Not yet answered

Marked out of 1.00

Kertausta (suora kahden pisteen kautta). Pisteiden $(2, 3)$ ja $(5, 4)$ kautta kulkevan suoran $y = ax + b$ parametrit a ja b saatiin vektoryhtälöstä

$$a \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}.$$

muuntamalla se matriisimuotoon

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

ja syöttämällä tämä tietokoneelle.

Kertausta (suoran PNS-sovitusta). Suoran $y = ax + b$ PNS-sovitusta pistejoukkoon $(2, 3), (5, 4), (7, 7)$ saatiin PNS-ratkaisemalla matriisiyhtälö

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 5 & 1 \\ 7 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

Esimerkki (paraabeli kolmen pisteen kautta). Otetaan käyräksi paraabeli $y = ax^2 + bx + c$, jossa on kolme parametria. Tehdään apuvektori, jossa on x -koordinaattien neliöt

$$\begin{bmatrix} 2^2 \\ 5^2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \end{bmatrix}. \text{ Saadaan vektoryhtälö}$$

$$a \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

ja matriisiyhtälö

$$\begin{bmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 25 & 5 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

ja syötetään tämä tietokoneelle. Octave-koodi

```
x=[2,5,7]';
y=[3,4,7]';
u=0*x+1;
x2=x.*x;
A=[x2,x,u];
%yhtälön Az=y ratkaisu on
z=A\y
z =

    0.2333
   -1.3000
    4.6667
```

Tehtävä. PNS-sovita paraabeli $y = ax^2 + bx + c$ pistejoukkoon $[5, 3], [4, 4], [8, 2], [9, 3]$. Anna vastaus lukulistana $[a, b, c]$.

$[a, b, c] =$

! [Question is missing tests or variants.](#)

Question 19

Not yet answered

Marked out of 1.00

Esimerkki (paraabeli kolmen pisteen kautta). Otetaan pistejoukoksi $(2, 3)$, $(5, 4)$, $(7, 7)$ ja käyräksi

paraabeli $y = ax^2 + bx + c$, jossa on kolme parametria. Katsotaan yhtälöä $a \cdot x^2 + b \cdot x + c \cdot 1 = y$. Tarvitaan neljä vektoria: x -koordinaattien neliöt, x -koordinaatit, lukuja 1, y -koordinaatit. Saadaan vektoryhtälö

$$a \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \\ 49 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \\ 7 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}$$

ja matriisiyhtälö

$$\begin{bmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 25 & 5 & 1 \\ 49 & 7 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

Tämä ratkaistiin tietokoneella, ja syötetään tämä tietokoneella koodilla

```
x=[2,5,7]';
y=[3,4,7]';
u=0*x+1;
x2=x.*x
A=[x2,x,u];
%yhtälön Az=y ratkaisu on
z=A\y
```

x2 =

4
25
49

z =

0.2333
-1.3000
4.6667

Tehtävä. PNS-sovita käyrä $y = b \exp(ax)$ pistejoukkoon $[3, 5]$, $[4, 6]$, $[8, 2]$. Anna vastaus lukulistana $[a, b]$.

Vihje. Ottamalla logaritmit $\ln(y) = ax + \ln(b)$.

matrix([-0.209370982315],[2.41163643232])

[[-0.209370982315], [11.1521960349]]

$[a, b, c] =$

 [Question is missing tests or variants.](#)

Question 20

Not yet answered

Marked out of 1.00

Esimerkki (paraabeli kolmen pisteen kautta). Otetaan käyräksi paraabeli $y = a \cdot x^2 + b \cdot x + c \cdot 1$. [Question is missing tests or variants.](#)

Tehdään x -koordinaatit sisältävä apuvektori $\begin{bmatrix} 2 \\ 5 \\ 7 \end{bmatrix}$ ja yhtä pitkät vektorit, joista toisessa on näiden neliöitä ja toisessa ykkösiä

$$\begin{bmatrix} 4 \\ 25 \\ 49 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

Sijoitetaan nämä käyrän yhtälöön

$$a \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \\ 49 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \\ 7 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 7 \end{bmatrix}.$$

$$\begin{bmatrix} 2^2 \\ 5^2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \end{bmatrix}. \text{ Saadaan vektori yhtälö}$$

$$a \begin{bmatrix} 4 \\ 25 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 2 \\ 5 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

ja matriisiyhtälö

$$\begin{bmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 25 & 5 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

ja syötetään tämä tietokoneelle. Octave-koodi

```
x=[2,5,7]';  
y=[3,4,7]';  
u=0*x+1;  
x2=x.*x;  
A=[x2,x,u];  
%yhtälön Az=y ratkaisu on  
z=A\y  
z =  
  
    0.2333  
   -1.3000  
    4.6667
```

Tehtävä. PNS-sovita paraabeli $y = ax^2 + bx + c$ pistejoukkoon $[5, 3]$, $[2, 6]$, $[7, 2]$, $[9, 3]$. Anna vastaus lukulistana $[a, b, c]$. $[a, b, c] =$